

GKleNET

Internetkutató és Tanácsadó Kft.

Stratégiai tervezés tanulmány

Gödöllő Város

Polgármesteri Hivatala számára

Készítette: GKleNET Kft.

TARTALOMJEGYZÉK:

1. Bevezető	3
1.1. Dokumentum célja	3
2. Szakpolitikai helyzetkép, illetve az írásos szakpolitikai stratégiák fejlesztése	4
2.1. A politika fogalma	4
2.2. Szakpolitikai ágak	4
2.2.1. Gazdasági program	4
2.2.2. Oktatási politika	5
2.2.3. Javaslat Önkormányzati Közoktatási Intézményrendszer Működésének Minőségirányítási Programjának fejlesztésére Gödöllő Város Önkormányzatánál	6
2.2.4. Szociális politika	10
2.2.5. Szociális szolgáltatási koncepció fejlesztése Gödöllő Város Önkormányzatánál	11
2.2.6. Kulturális politika	14
2.2.7. Környezetvédelmi politika	14
2.2.8. Környezetvédelmi program fejlesztése	14
2.2.9. Egészségügyi politika	19
2.2.10. Egészségterv kifejlesztése	20
2.2.11. Ifjúság politika	24
3. Ciklusprogram elkészítése, Szakpolitikák érvényesítése a költségvetésben	26
3.1. Szakpolitikák tervezése a 2010-ben készülő ciklusprogram elkészítése során	26
3.1.1. Szakpolitikák képviseleti mátrixa	26
3.1.2. A bizottságok munkája	26
3.1.3. A tervezés szintjei	27
3.1.4. Szakpolitikák tervezésének menete	29
3.1.5. Ciklusprogram tartalmával kapcsolatos javaslat	30
3.2. Szakpolitikai prioritások költségvetés tervezés során történő érvényesítéséhez kapcsolódó protokollok	32
3.2.1. Oktatás politika	32
3.2.2. Szociális politika	34
3.2.3. Kulturális politika	36
3.2.4. Környezetvédelmi politika	37
3.2.5. Egészségügy politika	39
3.2.6. Ifjúság politika	40

1. BEVEZETŐ

1.1. Dokumentum célja

Jelen dokumentum a GKleNET Kft. terméke, és a Gödöllő Város Önkormányzatánál végrehajtásra kerülő szervezetfejlesztési projekt keretében készült. A dokumentum célja, hogy a polgármesteri hivatal működési hatékonyságának fejlesztésével kapcsolatos javaslatokat fogalmazzon meg az alábbi input adatokra támaszkodva:

- a hivatalban, a képviselő testület és a bizottságok tagjainak, illetve az intézményvezetők körében lefolytatott interjúk lekérdés;
- stratégiai, operatív és ügyviteli dokumentumok feldolgozása;
- lakossági és vállalati kérdőíves lekérdés.

A projekt céljai közé tartozik, hogy Gödöllő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalának működése fejlesztésre kerüljön, különös tekintettel a:

- szakpolitikai prioritások és az éves költségvetés összekapcsolására;
- ciklusprogram elkészítésének elősegítésére.

A dokumentum második fejezetében ismertetésre kerülnek a szakpolitikai ágak, a ciklusprogram követelményei, valamint az azokkal kapcsolatos, stratégia-fejlesztési irányvonalak.

A dokumentum harmadik fejezetében bemutatásra kerül a szakpolitikák költségvetés tervezésbe való beépítésének javasolt menete, technikái.

2. SZAKPOLITIKAI HELYZETKÉP, ILLETVE AZ ÍRÁSOS SZAKPOLITIKAI STRATÉGIÁK FEJLESZTÉSE

Jelen fejezetben kerülnek összefoglalásra, az önkormányzati szakpolitikák, és programok. A fejezet útmutatást ad Gödöllő Város Önkormányzata számára a ciklusprogram elkészítéséhez, és az abban található jövőképek megalkotásához.

2.1. A politika fogalma

A politika az a tevékenység, mely során a közösség tagjai a közösségen belüli konfliktusok valamint a közösség egészét vagy egy részét érő külső hatások sokasága közül kiválasztják, hogy melyek számítanak az egész közösséget érintő problémának és döntenek azok kezelési módjáról. E tevékenység során a közösség tagjai (részben az általuk alkotott formális és informális szerveződések közvetítésével) felismert érdekeiket (legyenek akár valóságok, akár csak vélték) és értékrendszerüket ütköztetik. Az érdek- és értékütközések eredményét a kialakult döntéshozatali rendszer, a döntésben részt vevők érdekvényesítő képessége, valamint a közösséget alkotó egyes személyek illetve csoportjaik viselkedésmintái együttesen határozzák meg.

2.2. Szakpolitikai ágak

A szakpolitikák azon jellemző szakágak, melyekkel az Önkormányzatnak mindenképpen foglalkoznia kell annak érdekében, hogy a rá bízott kötelező és vállalható feladatokat maradéktalanul elláthassa. Ezen szakpolitikák fontosságai, fajsúlyai az időben változhatnak, de elengedhetetlen, hogy legalább az alábbi ágak megfelelő képviselést kapjanak.

Jelen részben definiálásra kerülnek a költségvetés tervezés során leginkább fajsúlyos szakpolitikák, amelyek részét képezhetik az önkormányzat jövőképeinek és ciklusprogramjának is. Az egyes szakpolitikák definiálása kapcsán a dokumentum fejlesztési javaslatokat tartalmaz, amelyek alkalmazhatóak a ciklusprogram kialakításakor.

2.2.1. Gazdasági program

A stratégiai tervezés fontos területe a gazdasági program készítése, melyet az 1990. évi LXV. tv. (önkormányzati törvény) ír elő az önkormányzatok számára, és időhorizontját tekintve leginkább ez tekinthető középtávú tervnek, mivel minimum egy önkormányzati ciklusra kell hogy szóljon.

A gazdasági program nem új keletű előírás, oly annyira fontos feladatnak tekintette ezt a törvényhozó, hogy három törvényben is – önkormányzati, államháztartási, hatásköri – kötelezést fogalmaz meg e témakörben, de alapvető hiányossága volt, hogy a törvény nem adott kötelező előírást vagy ajánlást sem a tartalmára, sem pedig készítésének időhorizontjára, időpontjára. Ebből adódóan különböző minőségű és terjedelmű dokumentumok készültek – amennyiben készültek –, amelyekkel összefüggő problémákra az Állami Számvevőszék többször

felhívta a figyelmet. Ennek hatására a jogalkotó a 2006. évi választásoktól kezdődően új előírásokkal pontosította a gazdasági program szabályait, melyeket az Ötv. 91. §-a tartalmaz.

Ötv. 91. § (1) Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését.

(6) A gazdasági program a képviselő-testület megbízásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

(7) A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Ezek alapján a gazdasági programnak integrált módon, a térségi összefüggéseket is figyelembe véve (kistérségi területfejlesztési koncepció) kell meghatároznia az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladataival összefüggő célkitűzéseit. Az önkormányzat általános fejlesztési elképzelésein túl tartalmaznia kell különösen az egyes szakpolitikai területek (pl. adó-, településfejlesztési, befektetés támogatási, városüzemeltetési politikák) célkitűzéseit, és prioritásait, valamint a munkahelyteremtés elősegítésére, és a közszolgáltatások fejlesztésére vonatkozó elképzeléseit.

2.2.2. Oktatási politika

A település önkormányzati oktatáspolitikai irányelveinek, valamint döntés előkészítést szolgáló feladat ellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési tervének stratégiai tervként az a célja, hogy egyfelől helyzetelemzés alapján meghatározza a közoktatással kapcsolatos települési jövőképet, stratégiai és középtávú fejlesztési célokat, valamint az ezek megvalósításához szükséges eszközrendszert, másfelől megteremtse a horizontális összhangot a közoktatási tervezés és más, elsősorban a humán szférára vonatkozó önkormányzati fejlesztési tervek és koncepciók között.

Az Ötv. alapján az óvodai és általános iskolai nevelés kötelező önkormányzati feladat, amelyet vagy önállóan vagy társulásban meg kell oldani minden településnek.

Az oktatás politika egyik célja jellemzően az, hogy vonzóvá tegye a település oktatási intézményeit és a település iskolájába írassák a helyben és a környező kis településeken élők gyermekeit az oktatás magas színvonala miatt.

Ellenérv ezzel szemben, hogy drága az oktatási intézmények fenntartása és jelenleg egy oktatási intézmény fenntartási költségének kb.45%-át az önkormányzatnak a normatív támogatást meghaladóan más forrásból kell finanszírozni.

Nehézséget jelent még az osztály és csoport létszámok optimális beállítása is. A kis osztállyal vagy csoporttal hatékonyabb az oktatás, de ezzel megnőnek költségek. A nagy létszámú csoportok finanszírozása könnyebb, de ez viszont rontja az oktatás színvonalát.

Lehetséges alternatíva az intézmények összevonása, mellyel költséget lehet csökkenteni. Ezzel szemben ellenérv, hogy messzebb kell némelyik gyermeknek utazni esetleg nagyobb csoportok és létszámok lesznek. Az osztálylétszámokat behatárolja a közoktatási törvény, amely a jogszabály által meghatározott maximális létszámot 20%-kal engedi emelni képviselő-testületi döntés alapján. Még lehet ezen emelni plusz 10%-kal, de ehhez az OKÉV engedélye szükséges.

Az önkormányzat oktatása politika másik jellemző eleme az esélyegyenlőség megteremtése a település tanulói, osztályai és iskolái között, ami leginkább az integráció erősítésével és a szegregáció visszaszorításával valósítható meg

Ez a törekvés viszont nem minden település esetében egyértelmű, hiszen a szegregációs szándékok gyakran támogatásra lelnek.

Az önkormányzatoknak a törvényi követelményekből fakadóan van Önkormányzati Minőségirányítási Programja (ÖMIP), amely meghatározza az oktatás politika irányát és az, hogy mit vár el a fenntartó az intézményeitől. Ezzel összhangban az egyes intézmények kialakítják a saját Intézményi Minőségirányítási Programjukat (IMIP).

2.2.3. Javaslat Önkormányzati Közoktatási Intézményrendszer Működésének Minőségirányítási Programjának fejlesztésére Gödöllő Város Önkormányzatánál

Az 1993. évi LXXIX. törvény (7) bekezdése kötelezővé teszi az önkormányzatok számára az ÖMIP elkészítését.

„A helyi önkormányzati intézményfenntartó elkészíti az önkormányzati közoktatási intézményrendszer működésének minőségirányítási programját (a továbbiakban: önkormányzati minőségirányítási program). Az önkormányzati minőségirányítási program az önkormányzati közoktatási rendszer egészére határozza meg a fenntartó elvárásait az egyes intézményeknek a fenntartói elvárásokkal kapcsolatos feladatait, a közoktatás rendszerének és a közoktatást érintő más ágazatok - gyermek- és ifjúságvédelem, szociálpolitika, munkaerő-gazdálkodás, közművelődés, egészségügy - kapcsolatait, a fenntartói irányítás keretében tervezett szakmai, törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét. Az intézményi minőségirányítási programnak összhangban kell állnia az önkormányzati minőségirányítási programmal.”

A dokumentum célja

Az önkormányzati minőségirányítási programnak (röviden ÖMIP) az a célja, hogy helyzetértékelés alapján stratégiai irányokat és domináns értékeket határozzon meg.

A települési önkormányzati minőségirányítási programja az önkormányzati közoktatási rendszer egészére határozza meg a fenntartó elvárásait, az egyes intézményeknek a fenntartói elvárásokkal kapcsolatos feladatait, a közoktatás rendszerének és a közoktatást érintő más ágazatok – gyermek- és ifjúságvédelem, szociálpolitika, munkaerő-gazdálkodás, közművelődés, egészségügy – közötti kapcsolatait, a fenntartói irányítás keretében tervezett szakmai, törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét.

Tehát az önkormányzat határozza meg a közoktatási célokat és eszközöket, és erre kell az intézményeknek építeni saját programjukat.

A fenti 40.§-a tartalmazza a közoktatási intézményekre vonatkozó működési rendet. E paragrafus alapján a közoktatási intézmények feladataik hatékony, törvényes és szakszerű végrehajtásának folyamatos javítása, fejlesztése céljából meghatározzák minőségpolitikájukat, illetve a minőségpolitika végrehajtása érdekében minőségfejlesztési rendszert építenek ki és működtetnek. A minőségpolitikát és minőségfejlesztési rendszert a közoktatási intézményeknek saját minőségirányítási programjukban kell rögzíteniük.

A Közoktatási törvény 40. § (11) bekezdés értelmében az IMIP rendező elveket ad a mérés-értékelési feladatok, a magasabb vezetői értékelési szempontok és a fenntartói intézményértékelés tartalmára vonatkozóan. A törvény 40. §-ának (11) bekezdése alapján a fenntartó a honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon köteles nyilvánosságra hozni a nevelési-oktatási intézmény munkájával összefüggő értékelését.

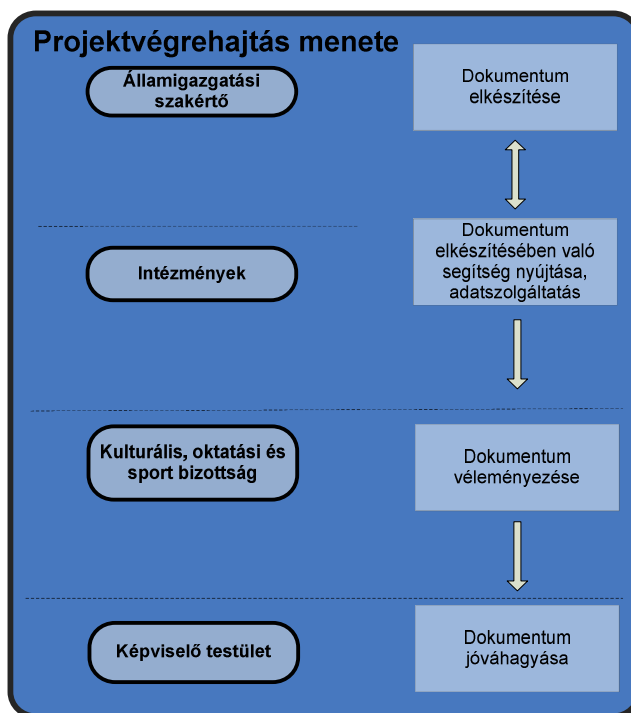
A dokumentum elkészítésének a felelőse

Ezt a programot általában egy közoktatási szakértő készíti el az Intézmény Minőségirányítási Programmal együtt. A programokat a szakértő az intézményvezetők adatai alapján és a segítségükkel együtt készíti el. Az oktatással kapcsolatos bizottság véleményezi, és ezután fogadja el a képviselő-testület határozatával. Az ÖMIP-hez kell igazodnia az IMIP-nek, amelyet szintén az önkormányzat hagy jóvá határozatával.

A stratégiaalkotásért és végrehajtásért felelős projektszervezetének kialakítása

Az alábbi ábra az Önkormányzat Közoktatási Intézményrendszer Működésének Minőségirányítási Programja menetét szemlélteti a munkafolyamatban részt vevő szereplők és a folyamat menete tekintetében.

Az Önkormányzat Közoktatási Intézményrendszer Működésének Minőségirányítási Programja kidolgozásának menete:

Az Önkormányzat Köznevelési Intézményrendszer Működésének Minőségirányítási Programjának végrehajtása a jegyző felelősségi körébe tartozik.

A dokumentum megjelenítendő célrendszer

A dokumentumban be kell mutatnia az intézményeket.

- Óvoda
Óvodák, csoportok, óvodások száma a településen
- Általános Iskola
Iskolák, osztályok, iskolások száma
- Középiskola
Középiskolák, osztályok, szakirányok száma

A programot négy szakaszra lehet bontani:

- Tervezés

Az önkormányzati intézkedési terv, a település köznevelési koncepció, a helyi nevelési-pedagógiai program elfogadása.

- Végrehajtás

Az intézmények a pedagógiai programjukban megfogalmazott célkitűzéseik elérése érdekében – a fenntartó által jóváhagyott - saját minőségirányítási programjuk, illetve dokumentumaik alapján végzik feladataikat. A fenntartó éves munkatervében jeleníti meg a közneveléssel kapcsolatos feladatait.

- Ellenőrzés

A fenntartó az intézkedési tervében és minőségirányítási programjában rögzítettek alapján ellenőrzi az intézmények tevékenységét.

- Beavatkozás

Az ellenőrzést követő értékelések eredményeképpen – annak érdekében, hogy az intézmények az önkormányzati intézkedési tervben, illetve az intézményi nevelési-pedagógiai programban rögzített célokat még jobban megközelítsék – következtetések levonását, intézkedések megtételét várja el az intézményektől. Az intézkedések tervezésével, végrehajtásával és ellenőrzésével kapcsolatban folyamatosan beszámoltatja az intézményvezetőket. A magyar közoktatás fejlődésének elkerülhetetlen elemeként megjelent minőségfejlesztés, minőségirányítás beépült a közoktatás gyakorlatába.

Az ÖMIP-ben felszínre kell kerüljenek a nevelési-oktatási intézményekkel kapcsolatos fenntartói elvárások. Az intézmények kapcsán (óvodában, általános iskolában, középiskolában stb.) meg kell határozni a rövid és közép távú célokat, valamint a célok eléréséhez az eszközök biztosítását.

A fenntartói ellenőrzési-, mérési-, értékelési rendszer kialakításának alapelvei

A célok megvalósulását ellenőrzi.

- Közoktatási intézmények pénzügyi ellenőrzése és értékelése

Belső ellenőrök végzik.

- Közoktatási intézmények törvényességi ellenőrzése
- a belső szabályzatok elfogadására előírt eljárási rendelkezések megtartása,
- a szabályzatokban foglaltak jogszerűsége,
- a döntéshozatal és a működés jogszerűsége,
- az intézmény működésére vonatkozó jogszabályok betartása,
- a feladatellátás szabályszerűsége,
- a tanítási, tanulási folyamattal közvetlen kapcsolatban álló előírások betartása,
- az intézményi dokumentumok jogszabályi megfelelése,
- a nyilvántartási rendszer szabályszerűsége,
- a gazdálkodás törvényessége,
- bizonylatolás rendjének törvényessége,
- a továbbképzési rendszer működtetésének törvényessége,
- a tanulóknak adott juttatások, kedvezmények szabályossága,
- a balesetvédelem, munkavédelem szabályainak betartása,
- a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésére tett intézkedések,
- a nevelő- és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével összefüggő tevékenységek,
- az alkalmazás szakképesítési követelményeknek való megfelelése.

- Közoktatási intézmények szakmai ellenőrzése és értékelése
- a település stratégiai céljainak való megfelelés,
- az intézményi minőségirányítási programok gyakorlati eredményessége,
- a megtervezett fejlesztések elérése,
- a nevelési, pedagógiai programok teljesülése,
- a vezetői programok megvalósulása,
- az intézmény működésének hatékonysága,
- a szakmai munka eredményessége, hatékonysága,
- az értékelési rendszer hatékonysága,
- képességfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása,
- a partneri igényeknek való megfelelés,
- a partneri elégedettség.

Érintett önkormányzati feladatok

Az Ötv. 8. § (4) bekezdése alapján a települési önkormányzat köteles gondoskodni az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről.

Elkészítés buktatói

Olyan célt kell felállítani, ami az adott település viszonylatában megoldható, ami a gyermekekhez (összetételükhöz) igazodik. A különböző célokhoz hozzá kell rendelni a megfelelő anyagi fedezetet. A dokumentum nem éri el a célját, ha az elkészítő szakértő csak általánosságban készíti el és nem konkrétan a településre az Önkormányzat Minőségirányítási Programját.

2.2.4. Szociális politika

A szociális politika az államnak, közigazgatási, politikai és társadalmi testületeknek mindazon tevékenységei, amelyek az emberiség társas életének szabályozására, különösen pedig annak javítására vannak irányozva. Ez egy nagyon összetett politikai szakág, mely jellemzően az önkormányzat egyik legnagyobb működési költségét teszi ki.

A szociális politika főbb tételei::

- Rendelkezésre állási támogatás
- Rendszeres szociális segély
- Átmeneti segély
- Közmunka programok

- Közgyógyászati ellátás
- Mozgáskorlátozottak támogatása
- Ápolási díj
- Lakásfenntartási támogatás
- Szociális intézmények fenntartása
  - Gondozási központok
  - Idősek különböző ellátásai
  - Hajléktalan ellátás
  - Családsegítő szolgálat
  - Házi segítségnyújtás
  - Támogató szolgálat

2.2.5. Szociális szolgáltatási koncepció fejlesztése Gödöllő Város Önkormányzatánál

Az 1993. évi III. törvény (továbbiakban a Szoc. tv) 92. § (3) bekezdése kimondja, hogy a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A Szoc. tv. 58/B. § (2) bekezdése így szól „A 2000 fő feletti lakosságú települési önkormányzat vagy társulás, illetve a megyei, fővárosi önkormányzat helyi szociálpolitikai kerekasztalt hoz létre, különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, tagjai a helyi önkormányzat, illetve a társulás területén szociális intézményeket működtető fenntartók képviselői, továbbá a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.”

A dokumentum célja

A különböző szintű munkatervek mellett cél, hogy készüljön egy olyan alapdokumentum, amely átfogó képet nyújt a szociális ellátások és a személyes szolgáltatások rendszeréről és fejlesztési irányairól, nem csak az egyes intézmények szintjén, hanem átfogó módon a településen felismert szükségleteket és a lehetőségeket összhangba hozva. A célok között említendő, hogy a településen kikerülhetetlen a szociális védelmi rendszer kapacitásának bővítése és a területi, szerkezeti egyenlőtlenségek mérséklése. Fontos szakmai cél, hogy kooperatív módon készüljön el a hiányzó ellátások és szolgáltatások létesítése, a meglévő ellátások minőségének biztosítása, a szociális védelmi rendszer minőségfejlesztése.

A dokumentum elkészítésének a felelőse

Nagyobb településeken a szociális vagy igazgatási osztály, esetleg külső szakértő készíti el a dokumentumot, kisebb településeken a jegyző. A szociális kerekasztal és a Népjóléti bizottság véleménye alapján a képviselő-testület fogadja el határozatával.

Az alábbi személyeket javasoljuk a szociális kerekasztal tagjainak sorába:

- A szociális ügyekkel foglalkozó bizottság elnökét,
- A szociális ügyekkel foglalkozó osztályvezetőjét
- A településen működő szociális intézmények vezetőit, függetlenül a fenntartója ki,
- A vezető védőnőt,
- Az oktatási intézmények vezetőit.

A dokumentum megjelenítendő célrendszer

A szociális szolgáltatási koncepció bevezetésében kerül bemutatásra a település a demográfiai adatok alapján:

- Lakosság évenkénti megosztása,
- Munkanélküliek száma,
- A cigány kisebbség száma.

A dokumentumban szerepet kell kapnia a szociális ellátórendszer típusainak:

- Pénzbeli ellátások:
  - ápolási díj,
  - köztemetés,
  - lakásfenntartási támogatás,
  - temetési segély,
  - átmeneti segély,
  - közgyógyellátás méltányosságból,
  - rendszeres szociális segély,
  - időskorúak járadéka;

- Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Szociális alapszolgáltatások

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújthat

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakóotthon, tartós bentlakásos intézmény),
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény bentlakásos intézmény),
- egyéb speciális szociális intézmény.

Alapszolgáltatási központ az a szociális intézmény, amely

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- családsegítést,
- nappali ellátást és
- gyermekjóléti szolgáltatást biztosít (a gyermekjóléti szolgálattal az 1997. évi XXXI. törvény foglalkozik bővebben).

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a településen milyen szolgáltatások elérhetőek és a szolgáltatást mennyien veszik igénybe. A felülvizsgálás tükrében le lehet vonni a következtetést, hogy milyen intézményt kellene létrehozni, mire lenne szüksége a településnek, továbbá van-e relevanciája a kistérségi szintű megvalósítása.

Érintett önkormányzati feladat

Az Ötv. 8. (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy a települési önkormányzat köteles gondoskodni szociális alapellátásról.

Elkészítés buktatói

Problémák jelentkezhetnek, ha nem mérjük fel helyesen a település szociális igényeit és a tervből megvalósuló dolog a települést anyagilag hátrányos helyzetbe hozza. Pl. egy gondozási központot létrehoz az önkormányzat pályázati pénzből, de nincs, aki igénybe vegye, ettől függetlenül 5 évig működtetni kell.

2.2.6. Kulturális politika

A kulturális politikai olyan közösségi program, amelynek feladata az alkotó tevékenység támogatása és a kulturális ismeretek terjesztésének előmozdítása a zene, az irodalom, a képzőművészet, a kulturális örökség és a kultúra új megjelenési formáinak területén.

A település „közérzetét” meghatározza a kultúra. A lakosság akkor érzi jól magát, ha az adott településen talál igényeinek megfelelő kulturális programokat. Ennek megfelelően az idegenforgalom mellett a Város vonzerejének elsődleges forrása lehet ha stratégiai szinten megfelelő módon van támogatva és kezelve.

2.2.7. Környezetvédelmi politika

A Környezetvédelmi politika elsődleges célja a fenntartható fejlődés elvére építve a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása, ezen keresztül az emberi egészség védelme.

Minden önkormányzatnak van környezetvédelmi programja és hulladékgazdálkodási terve, mely meghatározza a környezetvédelmi politikáját.

Az önkormányzati környezet védelmi politikájába beletartoznak az alábbiak:

- a vízi környezet védelme
- a levegővédelem
- a természetvédelem
- a zajártalom elleni védelem
- a kémiai anyagok káros hatásai elleni védelem
- a hulladékok kezelésére, a veszélyes hulladékokra, és az egyes speciális hulladékfajtákra vonatkozó szabályozás.

2.2.8. Környezetvédelmi program fejlesztése

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény külön fejezetben foglalja össze a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá.

A 48/B (2) bekezdése előírja, hogy az átfogó környezetvédelmi tervnek mit kell tartalmaznia:

- a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;

b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;

c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;

d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;

e) az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

A törvény 48/E. § szakasza az alábbiakat szabályozza még a környezetvédelmi programmal:

(1) A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - a 48/B. § (2) bekezdésben foglaltakon túl - tartalmaznia kell

a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,

b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,

c) a zöldfelület-gazdálkodással,

d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,

e) az ivóvízellátással,

f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,

g) a kommunális szennyvízkezeléssel,

h) a települési hulladék-gazdálkodással,

i) az energiagazdálkodással,

j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,

k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a települési környezetvédelmi program - a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - tartalmazhatja

a) a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítását, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:

aa) a területhasználattal,

ab) a földtani képződmények védelmével,

ac) a talaj, illetve termőföld védelmével,

ad) a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,

ae) a rekultivációval és rehabilitációval,

- af) a természet- és tájvédelemmel,
- ag) az épített környezet védelmével,
- ah) az ár- és belvízgazdálkodással,
- ai) az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- b) a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

(3) A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

A dokumentum célja

A környezetvédelmi program célja az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet egészségének, valamint elemeinek és folyamatainak magas szintű, összehangolt védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása.

A program a kiszámíthatóság és a méltányos teherviselés elve szerint megfelelő kereteket teremt az egészséges környezethez való alkotmányos jogok érvényesítésére, és elősegíti

- a környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentését, károsodásának megelőzését, a károsodott környezet javítását, helyreállítását;
- az emberi egészség védelmét, az életminőség környezeti feltételeinek javítását;
- a természeti erőforrások megőrzését, fenntartását, az azokkal való ésszerű takarékos és az erőforrások megújulását biztosító gazdálkodást;
- az önkormányzat más feladatainak a környezetvédelem követelményeivel való összhangját;
- a környezetvédelmi együttműködést;
- a lakosság kezdeményezését és részvételét a környezet védelmére irányuló tevékenységben, így különösen a környezet állapotának feltárásában, megismerésében, az állami szerveknek és az önkormányzatoknak a környezet védelmével összefüggő feladatai ellátásában;
- a gazdaság működésének, a társadalmi, gazdasági fejlődésnek a környezeti követelményekkel való összehangolását;
- a környezetvédelem intézményrendszerének kialakítását, illetve fejlesztését;
- a környezet védelmét, megőrzését szolgáló közigazgatás kialakítását, illetve fejlesztését.

A dokumentum elkészítésének a felelőse

Jellemzően környezetvédelmi szakemberekre bízzák a program megalkotását, amit jelen esetben a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Földművelésügyi Bizottságnak kell véleményeznie (mivel hatáskörébe

tartozik a környezetvédelem), ezután a képviselő-testület fogadja el határozatával. A véleményezést az alábbi hatóságok is elvégezhetik:

- környezetvédelmi hatóság,
- talajvédelmi hatóság,
- ingatlanügyi hatóság,
- egészségügyi államigazgatási szerv,
- megyei önkormányzat.

A környezetvédelmi hatóság a véleményezésbe bevonja az illetékes környezetvédelmi igazgatási szerveket, a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervezet, valamint a természetvédelmi, vízügyi hatósági feladatokat ellátó külön szervezetet, akik 30 napon belül tájékoztatják véleményükről a hatóságot.

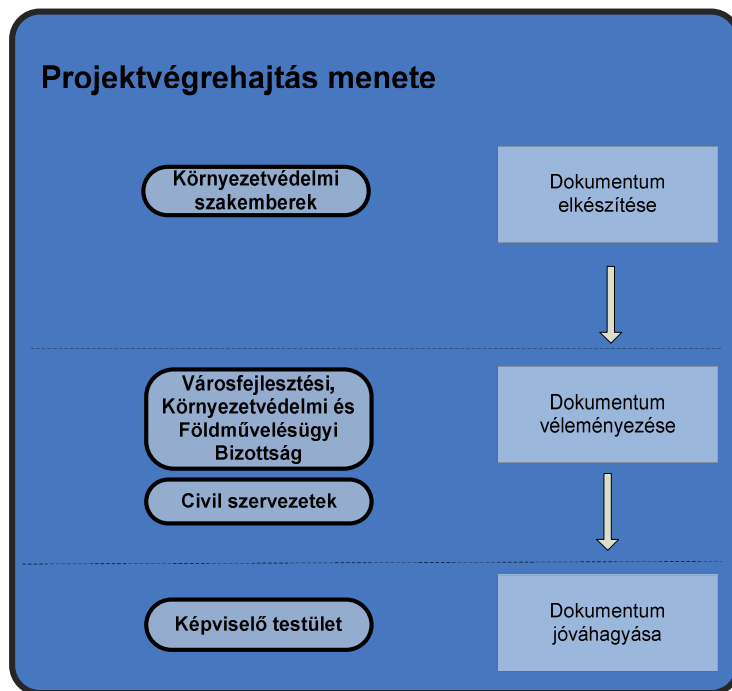
A települési önkormányzatok - az önálló települési környezetvédelmi program mellett vagy helyett - közös települési környezetvédelmi programot is készíthetnek, továbbá a kistérségi területfejlesztési tanács kistérségi környezetvédelmi programot is készíthet (ebben az esetben el kell fogadni a településeknek és a tanácsnak is).

A stratégiaalkotásért és végrehajtásért felelős projektszervezetének kialakítása

A dokumentumot szakembereknek szükséges elkészíteni, mivel a környezetvédelmi program kidolgozásához környezetvédelmi szakemberek igénybevétele szükséges.

Az alábbi ábra a környezetvédelmi program elkészítésének menetét szemlélteti a munkafolyamatban részt vevő szereplők és a folyamat menete tekintetében.

A környezetvédelmi program kidolgozásának menete

A dokumentumban megjelenítendő célrendszer

A települési környezetvédelmi program tartalmi követelménye

A 47.§. (1) a 46.§.(1) bekezdés b) pontjában meghatározott települési környezetvédelmi programnak ki kell terjednie:

- A települési környezet tisztaságára,
- A csapadékvíz-elvezetésre,
- A kommunális szennyvízkezelésre, -gyűjtésre, -elvezetésre, -tisztításra,
- A kommunális hulladékok kezelésére,
- A lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, településüzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj-, rezgés és légszennyezés elleni védelemre,
- A helyi közlekedésszervezésre,
- Az ivóvízellátásra,
- Az energiagazdálkodásra,
- A zöldterület-gazdálkodásra,
- A feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének, településre vonatkozó feladataira és előírásaira,
- A feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének, településre vonatkozó feladataira és előírásaira.

Bevezetés

A bevezetésben kell lefektetni az önkormányzatok környezetvédelmi feladatait. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény külön fejezetben foglalja össze a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait.

Ezek között

- a 46.§.(1) b) pontjában írja elő a települési környezetvédelmi program kidolgozását, az f) pont a fejlesztések során is előírja a környezetvédelmi szempontok érvényesítését
- a 46.§.(1) a) és c) pontjában, általánosságban rögzíti a környezetvédelmi célú helyi önkormányzati rendeletek alkotását és a hatósági tevékenységet, továbbá hasonló jogszabály-alkotó és hatósági/ellenőrző funkciót deklarál a 37.§ is, az állam és az önkormányzatok számára egyaránt;
- a 46.§. (1) d) pontja együttműködést ír elő más hatóságokkal és társadalmi szervezetekkel;
- a 46.§ (1) e) pontja a környezet állapotának figyelemmel kísérését írja elő.

A környezet állapota (helyzetfelmérés)

A településtörténet felvázolásán túl az alábbiakra szükséges kitérni a helyzetelemzés kapcsán:

- A település területhasznosítási szerkezetének bemutatása:
  - belterület és
  - külterület bemutatása,
- a környezeti elemek állapotának rögzítése és a környezetvédelem javításának helyi feladatai és megoldásuk főbb módozatainak leírása.

A települési környezet tisztaságával kapcsolatban szükséges megadni az alapadatokat és az elérendő célállapot mérőszámait

- a települési környezetre,
- a csapadékvíz elvezetésre,
- a kommunális szennyvízkezelésre, -gyűjtésre, -elvezetésre, -tisztításra,
- a kommunális hulladékkezelésre,
- a légszennyezés, zaj és rezgés elleni védelemre,
- a helyi közlekedésszervezésre,
- az ivóvízellátásra,
- az energiaellátásra,
- a zöldterület-gazdálkodásra,
- a rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítására és a környezetkárosodás csökkentésére.

Érintett önkormányzati feladatok

Az Ötv 8. § (1) bekezdése alapján önkormányzati cél az épített és természeti környezet védelme, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

Elkészítés buktatói

Korlátozottan felhasználható környezetvédelmi program születhet, ha az elkészítéssel megbízott szakértő általánosságban készíti el a programot, nem veszi figyelembe a település adottságait, ezáltal a stratégiai dokumentum nem töltheti be a predesztinált céljait.

2.2.9. Egészségügyi politika

Az egészségügy-politika azon szabályok és szervezett cselekedetek összessége, amelyek az ellátórendszer szerkezetére, működésére, az ellátás minőségére, igénybevehetőségére, hozzáférésére és hatékonyságára hatnak. Fő eszközei a szabályozás az ellátórendszerre, a fejlesztéspolitika eszközei és a finanszírozás (forrásképzési és elosztási).

A társadalmi – jövedelmi különbségek az előrejelzések szerint érdemben nem csökkennek, sőt a polarizáció további fokozódásával kell számolnunk. Magyarországon már ma is a gyermekek nagyobb része él a létminimum alatt tengődő családokban. A település saját szülöttjeinek felnövekvő generációja a testi és lelki egészség szempontjából így eleve veszélyeztetettnek tekinthető, amin csak nagyon tudatos társadalom- és egészségpolitika tud változtatni.

Az önkormányzat egészség politikájába bele kell, hogy tartozzon a lakosság az egészség megőrzésének és gyógyításának problematikája. Minden önkormányzatnak kellene, hogy legyen egészségügyi koncepciója.

Az 1990. évi LXV. törvény 8. § (4) bekezdése alapján Önkormányzatok kötelező alapellátási feladata a település lakosainak egészségügyi alapellátása.

2.2.10. Egészségterv kifejlesztése

Az 1949. évi XX. törvény, a Magyar Köztársaság Alkotmánya, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény az egészséghez való jogot rögzíti.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében, különösen a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természetes környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, a közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása, közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

A Ötv. 8 (4) bekezdés alapján a települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészségügyi alapellátásról.

A dokumentum célja

Az egészségterv célja a település lakosai életfeltételeinek, életminőségének, s ezen keresztül az itt élő emberek egészségi állapotának javítása az élet minőségét befolyásoló tényezők változtatásán keresztül. Az egészségterv megvalósításának a település testi, lelki és szociális „jól-létét” kell szolgálnia.

A települési egészségterv összetett, a település állapotleírásából kiinduló, a lakosság életminőségének, egészségének javítását szolgáló, az adott közösség aktív részvételével kidolgozott stratégiai terv és az ebből következő problémamegoldás-orientált cselekvési program, amely tartalma és a közösség tagjainak aktív részvétele szempontjából fenntartható. Az egészségterv tehát nem egy hatóság vagy néhány ember elképzeléseit tükröző feladatterv, hanem a településen élők közös akaratát összegző több éves stratégia, melynek cselekvési

programját, a meglévő és megszerezhető források, a meglévő/kialakítandó (szakmai) kompetenciák és a helyi közösség minél szélesebb körű támogatása aktualizálja.

A jelenlegi helyzet megváltoztatása érdekében a Parlament a 46/2003. (IV. 16.) OGY határozatával elfogadta az Egészség Évtizedének Népegészségügyi Programját a lakosság egészségi állapotának további javítása érdekében.

Az egészségterv négy területen kíván fellépni:

- az egészséget támogató társadalmi környezet kialakítása,
- az egészséges életmód programjai az emberi egészség rizikófaktorainak csökkentése,
- az elkerülhető halálozások, megbetegedések, fogyatékoság megelőzése,
- az egészségügyi és népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése.

A dokumentum elkészítésének a felelőse

Az egészségtervet általában szakemberek készítik, kisebb településeken a jegyző. A terv elkészítéséhez szükséges bevonni az Ügyfélszolgálati és Igazgatási Irodát, a védőnőket, a háziorvost, a fogorvost és a területileg illetékes ÁNTSZ-t.

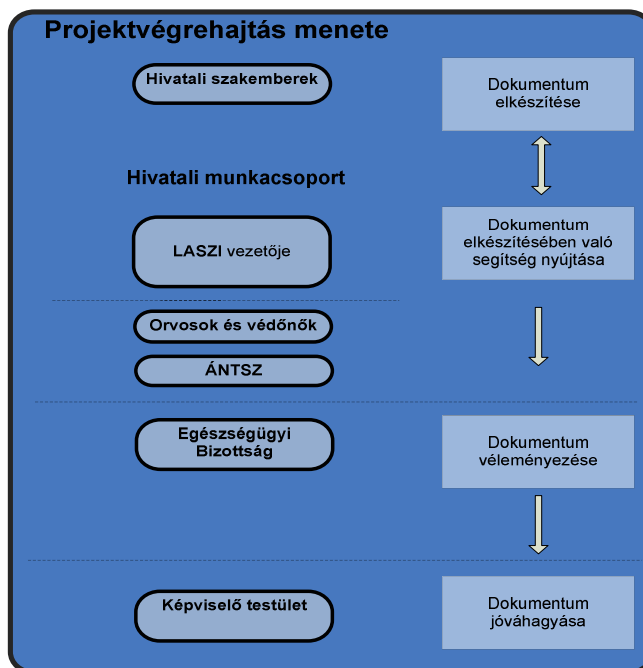
A képviselő-testület határozattal hagyja jóvá az egészségtervet az Egészségügyi Bizottság véleménye alapján.

A stratégiaalkotásért és végrehajtásért felelős projektszervezetének kialakítása

A dokumentumot egészségügyi szakembereknek szükséges elkészíteni, mivel az egészségterv kidolgozásához egészségügyi szakemberek igénybevétele szükséges.

Az alábbi ábra az egészségterv elkészítésének menetét szemlélteti a munkafolyamatban részt vevő szereplők és a folyamat menete tekintetében.

Az egészségterv elkészítésének menete

Az egészségterv végrehajtásában a LASZI vezetőjének az irányításával a szociális ügyintézők segítségével szükséges szerepet vállalnia.

A dokumentum megjelenítendő célrendszer

Az állapotfelmérés célja az életminőséget, az egészségi állapotot befolyásoló tényezők feltérképezése, a feltárt tényekből problémalista összeállítása a további stratégiai célok, illetve cselekvési programok meghatározása érdekében.

Szót kell ejteni a dokumentum elkészítésénél az egészségi állapotot befolyásoló tényezőkről:

- Demográfiai adatok;
- Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet;
- A természeti és épített környezet;

Természeti adottságok

- Talaj,
- Levegőminőség,
- Vízhőminőség,
- Hulladékkezelés,
- Zajártalmak, levegőszennyezés;
- Szociális ellátás;
- Gyermekegészségügyi ellátások,
- A lakhatás feltételei;
- Közrend, közbiztonság

A településen élők közérzetét és ezzel összefüggésben társadalmi jólétét nagymértékben befolyásolja, hogy az ott élők mennyire érzik biztonságban saját és családjuk testi épségét, anyagi javait. A nyugodt, biztonságos környezet kedvező hatással van az egészségi állapotra.

- Életmód, szokások

Az életmódbeli tényezők nagyban befolyásolják az egészségi állapotot.

- Dohányzási szokások,
- Alkohol fogyasztás,
- Táplálkozási szokások,
- Mozgás,
- Kábítószer fogyasztás megelőzése;
- Mentálhigiénés helyzet.

Az egészségügyi ellátó rendszer bemutatása

Az egészségügyi ellátás és az egészségi állapot között szignifikáns a kapcsolat. Itt szükséges említést tenni az egészségügyi ellátás intézményeiről, az elérhető egészségügyi szolgáltatásokról, az önkormányzat által biztosított egészségügyi alapellátásokról:

- Háziiorvosi ellátás,
- Háziiorvosi ügyelet,
- Fogszakorvosi ellátás,
- Védőnői szolgálat,
- Foglalkozás-egészségügy.

és az önkormányzat által önként vállalt egészségügyi feladatokról (amennyiben van ilyen - labor, fizioterápia, gyógytorna, fogászati röntgen stb.)

Ki kell emelni az egészségügyi ellátó rendszer kapcsán a település térségi szerepvállalását is az egészségügy területén (pl. ügyleti központ), az önkormányzat egészségügyi ellátórendszerén kívüli ellátásokat (járó-és fekvőbeteg szakellátás, gyógyszerári ellátás stb.), valamint a helyi segítőhálózatot. A helyi segítőhálózat kapcsán meg kell különböztetni a

- hivatásos segítőkét,
- Egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézmények,
- Családsegítő Szolgálat,
- Gyermekjóléti szolgálat;
- és a civil segítőkét (itt kell felsorolni a civil szervezeteket).

Helyzetelemzés által feltárt problémák

A helyzetelemzés által feltárt problémák mellett ki kell térni a problémák kezelésének közvetlen és közvetett eszközeire, a problémák kezelésére, a részterületet érintő célzott koncepciókra.

Település egészségfejlesztési célkitűzései

A feltárt problémákra adott válaszok tekintetében szükséges meghatározni a cél- és eszközrendszert.

Érintett önkormányzati feladatok

A települési egészségügyi ellátása az önkormányzat alapfeladatai közé tartozik.

Elkészítés buktatói

Az általános buktató tényezők az egészségtervnel is jelentkeznek, amennyiben általánosságban készül az egészségterv, és a készítő szakemberek nem veszik figyelembe a lakosság kor szerinti összetételét, a település adottságait (nem számolnak a település fekvéséből fakadó adottságokkal – pl. távolság a különböző szakellátóktól, nem tartalmaz a dokumentum megelőzést szolgáló vizsgálatokat, egészségnap megszervezését), az egészségterv pusztán a fiókok mélyén lesz elsüllyesztve, nem fogja betölteni funkcióját.

2.2.11. Ifjúság politika

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása az Alkotmány, mely kimondja, hogy a „Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit” (1949. évi XX. Törvény, a Magyar Köztársaság Alkotmánya 16. §).

Az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989.XI.20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről dokumentum határoz meg követendő elveket és jogokat, melyek az önkormányzati munkába is beépültek.

Az 1989-es II. törvény az egyesületi jogról biztosítja a bejegyzett ifjúsági szervezetek törvényes működését.

A helyi önkormányzatok gyermek és ifjúsági tevékenységének közvetlen jogforrása az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról.

A törvény nem sorolta be az ifjúságpolitika feladatait a kötelezően ellátandó helyi tevékenységek sorába, hanem ennek egyes fontos részterületeit jelölte meg (pl. alapfokú oktatásról és nevelésről, egészségügyi és szociális ellátásról, az egészséges életmód közösségi feltételeinek biztosításáról).

Az önkormányzatok értelmezésére bízta a nem kellően körülírt konkrét feladatokkal meg nem címkézett 1994. évi önkormányzati törvény módosításában foglalt 70. § (1) a. pontját: a „gyermek és ifjúsági jogok érvényesítésével

kapcsolatos feladatok ellátása"-t. Bár ezt kötelezően előírt feladatként határozta meg, de normatívát nem rendelt a feladat végrehajtásához.

Az ifjúsági témakörhöz kapcsolhatók az ágazati törvények közül az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és a kulturális javak védelméről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény.

3. CIKLUSPROGRAM ELKÉSZÍTÉSE, SZAKPOLITIKÁK ÉRVÉNYESÍTÉSE A KÖLTSÉGVETÉSBEN

3.1. Szakpolitikák tervezése a 2010-ben készülő ciklusprogram elkészítése során

3.1.1. Szakpolitikák képviseleti mátrixa

		Szakpolitikai ág					
		Oktatási politika	Szociális politika	Kulturális politika	Környezetvédelmi politika	Egészségügyi politika	Ifjúság politika
Bizottság							
1.	Jogi, Igazgatási és Ügyrendi Bizottság						
2.	Egészségügyi Bizottság					x	
3.	Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Földművelődésügyi Bizottság				x		
4.	Gazdasági Bizottság				x		
5.	Kulturális, Oktatási és Ifjúsági Bizottság			x			
6.	Népjóléti Bizottság		x				
7.	Pénzügyi Bizottság						
8.	Sport Bizottság	x					x

3.1.2. A bizottságok munkája

A képviselő-testület határozza meg bizottsági szervezetét, és választja meg bizottságait. A képviselő-testület a kétezemél több lakosú településen pénzügyi bizottságot választ. Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti.

A képviselő-testület a kisebbségi jelöltként mandátumot nyert tagjai kezdeményezésére kisebbségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hoz létre.

A vagyonyilatkozatok vizsgálatát a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi.

A bizottság - a feladatkörében - előkészíti a képviselő-testület döntéseit, szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását. A képviselő-testület határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.

A képviselő-testület döntési jogot adhat bizottságainak és a bizottság döntését felülvizsgálhatja, önkormányzati rendeletben hatósági hatáskört állapíthat meg bizottságának.

A bizottság határozatképességére és határozathozatalára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A bizottság elnökét és tagjainak több, mint a felét a települési képviselők közül kell választani. A polgármester, az alpolgármester, a települési kisebbségi önkormányzat elnöke, a képviselő-testület hivatalának dolgozója nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja.

A bizottságba indokolt beválasztani a települési kisebbségi önkormányzat tagját, a feladatköre szerinti területi szolgáltatást nyújtó jelentősebb szervezet képviselőjét, társadalmi szervezet küldöttjét, a szolgáltatást igénybe vevő más választópolgárt.

A bizottságot a polgármester indítványára össze kell hívni. A polgármester felfüggesztheti a bizottság, a részönkormányzat testülete döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával, vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő-testület a következő ülésén határoz.

A bizottsági döntéshozatalból kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját személyesen érinti az ügy. A személyes érintettséget az érdekelt köteles bejelenteni. A kizárásról az elnök esetén a polgármester, bizottsági tag esetén a bizottság dönt.

A bizottság a feladatkörében ellenőrzi a képviselő-testület hivatalának a képviselő-testület döntéseinek az előkészítésére, illetőleg végrehajtására irányuló munkáját. Ha a bizottság a hivatal tevékenységében a képviselő-testület álláspontjától, céljaitól való eltérést, az önkormányzati érdek sérelmét, vagy a szükséges intézkedés elmulasztását észleli, a polgármester intézkedését kezdeményezheti.

A képviselő-testület - szervezeti és működési szabályzatában - településrészi önkormányzatot hozhat létre települési képviselők, más választópolgárok közül. A településrészi önkormányzati testület vezetője települési képviselő.

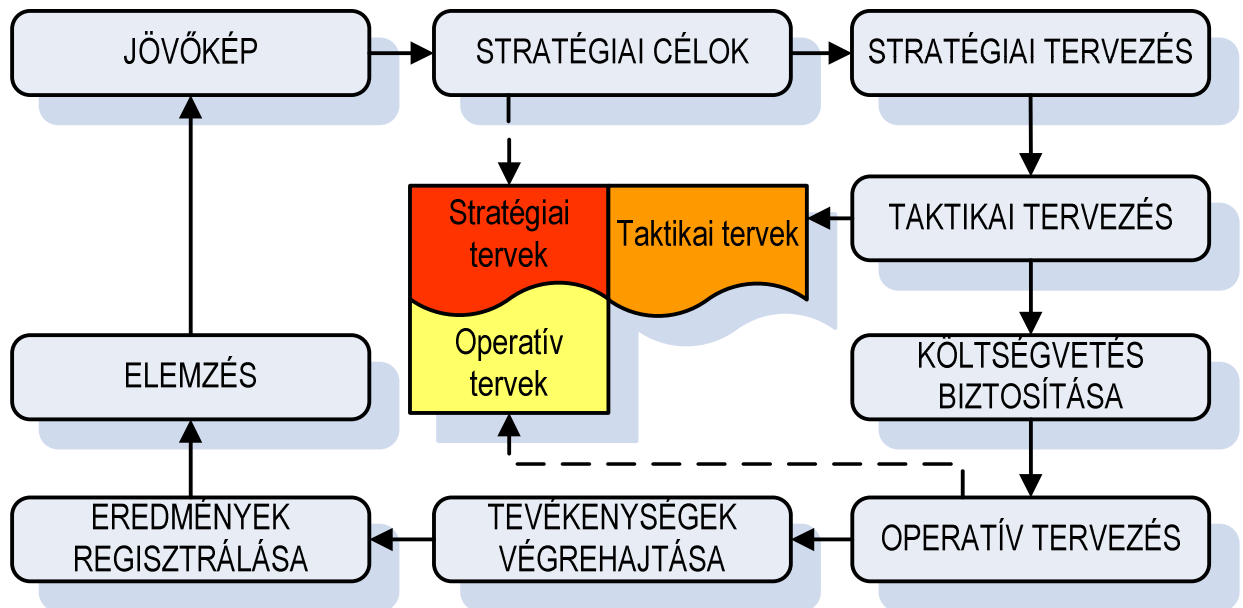
A képviselő-testület a településrészt érintő ügyekben egyes hatásköreit átruházhatja a településrészi önkormányzatra, anyagi eszközöket adhat számára.

A bizottságok működésének ügyviteli feladatait a képviselő-testület hivatala látja el. A településrészi önkormányzati testület munkájának segítésére a képviselő-testület hivatali kirendeltségeket hozhat létre, amelyek egyben a lakossági ügyintézésben ügyfélszolgálati teendőket is elláthatnak.

3.1.3. A tervezés szintjei

A hosszú távú, koncepcionális tervezés és megvalósítás alapkövetelmény az Önkormányzatok esetében. A települések fejlődése rövid távú, ad-hoc döntések mentén nem menedzselhető megfelelő hatékonysággal, hiszen a nagyobb beruházásokat gyakran több, kisebb beruházással kell előkészíteni és ez hosszabb távú előretételeket igényel.

Az alábbi ábrán modellezett tervezési folyamat alapvetően három tervezési szinten különül el.

A jövőkép a település fejlődésének 5-10 évre irányt mutató elképzelése. Szerencsés ha ez a misszió kiterjed minden szakpolitikai területre.

A Stratégiai tervezés nyomán létrejövő stratégiai tervek a misszió mentén kell, hogy meghatározzák az adott területhez tartozó legfontosabb célkitűzéseket. Ezen célkitűzések természetesen a misszióban foglaltaknál részletesebben, szerteágzóbban kerülnek kifejtésre, figyelembe véve, hogy az egyes célokhoz milyen peremfeltételeket kell megteremteni.

Míg a stratégiai tervek jellemzően csak követelményeket támasztanak, a taktikai tervek a követelmények megvalósításának módjait fektetik le. Arra keresik a választ, hogy milyen lehetőségek kínálóznak a magvalósításra és azok közül az adott körülmények között melyek az optimálisak, illetve a jogi szabályozói környezettel összhangban levők.

Rövid távú terv vagy operatív terv a mindennapi munkavégzés alapjául szolgáló terv, amely a taktikai terv egyes részeinek megvalósítását szolgálja. Ebben konkrét feladatok vannak meghatározva, felelősökkel, határidőkkel, olyan részletességben kifejtve, hogy azok alapján a szakismeretek birtokában lévő munkatársak a feladatokat képesek elvégezni.

A fentieknek megfelelően tehát a tervezés menete a következő. Megalkotásra kerül a település jövőképe. Ez tartalmazza a város fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket, illetve a szakpolitikai prioritásokat, víziókat. Ezt követően a stratégiai tervezés konkrét, lehetőleg egyszerűen mérhető célokra és al célokra bontja a jövőképet. A célok megvalósíthatóságát vizsgálva kialakulnak azon módozatok, melyek elfogadhatóak az érintettek számára. Ezen módozatokat foglalják össze a taktikai tervek. A megvalósítás finanszírozásának kérdése az egész folyamatot végigkíséri de hangsúlyosan a taktikai tervezés elkészültét követően kerül elő. Itt ugyanis már pontosan meg kell tudnunk mondani, hogy az adott elképzelés milyen forrásból fog megvalósulni. A taktikai terveket ezt követően operatív lépésekre, operatív tervekre bontjuk, ahol is kiosztjuk a feladatokat, felelőségeket és határidőket rendelünk az egyes lépésekhez.

A stratégiai és az operatív tervek nem minden esetben válnak szét egymástól erőteljesen. Előfordul, hogy a stratégiai tervekben már a taktikai vonatkozások is helyet kapnak.

3.1.4. Szakpolitikák tervezésének menete

Gödöllő Város jelenlegi tervezési struktúrájában az egyes szakpolitikákhoz kapcsolódóan az alábbi szinteken készített dokumentumokat:

		Tervezési szint		
		Stratégiai	Taktikai	Operatív
Szakpolitikai ág				
1.	Gazdasági program			
2.	Oktatási politika	x	x	x
3.	Szociális politika	x	x	x
4.	Kulturális politika	x	x	x
5.	Környezetvédelmi politika	x	x	x
6.	Egészségügyi politika	x	x	x
7.	Ifjúság politika	x	x	x

A szociális és az egészségügyi politika erősen összefüggő területként került kezelésre a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció dokumentumban. Ezen dokumentum megfelel a stratégiai elvárásoknak, hiszen tartalmazza a területek releváns célkitűzéseit, viszont nem kapcsolódnak hozzá alaposabb megvalósítási és konkrét operatív lépések, melyek biztosíthatnák a célok teljesülését.

Az oktatáspolitikát az Önkormányzati Minőségirányítási Program (ÖMIP) elkészítésével a stratégiai szintű elképzeléseket vázolja, illetve némiképp utat is mutatott a taktikai megvalósítást illetően. Az operatív szint, azaz a célok megvalósításának konkrét programozása viszont itt is hiányos. Ennek hiányában a megvalósítás nehezen elképzelhető.

A környezetvédelem a legjobban tervezett szakpolitika, mely vélhetően annak is köszönhető, hogy a törvényi előírások ott erősebb tervezést követelnek meg. A célok világosan megfogalmazottak, a módszerek és a megvalósítás konkrét lépései szintén beazonosíthatóak. Talán az operatív szintje lehetne alaposabban kidolgozott, mivel felelősök, határidők nem nagyon találhatóak a dokumentumokban.

A kulturális és az ifjúsági terület teljesen „elhanyagolt”. Nincsenek sem stratégiai célok meghatározva, sem taktikai lépések. A forráshiány gyakran válasz az elmaradt tervezésre, de ezen két terület ügye nem pusztán pénz kérdése. Rengeteg lehetőség van ezen területeken kis költségvetésű projekteken keresztül előremozdulást elérni,

de ezeket összehangoltan, csak stratégiailag alátámasztott közös célok elérése mentén lehet hatékonyan megvalósítani.

Javasoljuk, hogy a kulturális és az ifjúsági területre az Kulturális, Oktatási és Ifjúsági, illetve a Sport Bizottság fektessen le stratégiai célkitűzéseket és azok taktikai és operatív vetületét is dolgozza ki.

3.1.5. Ciklusprogram tartalmával kapcsolatos javaslat

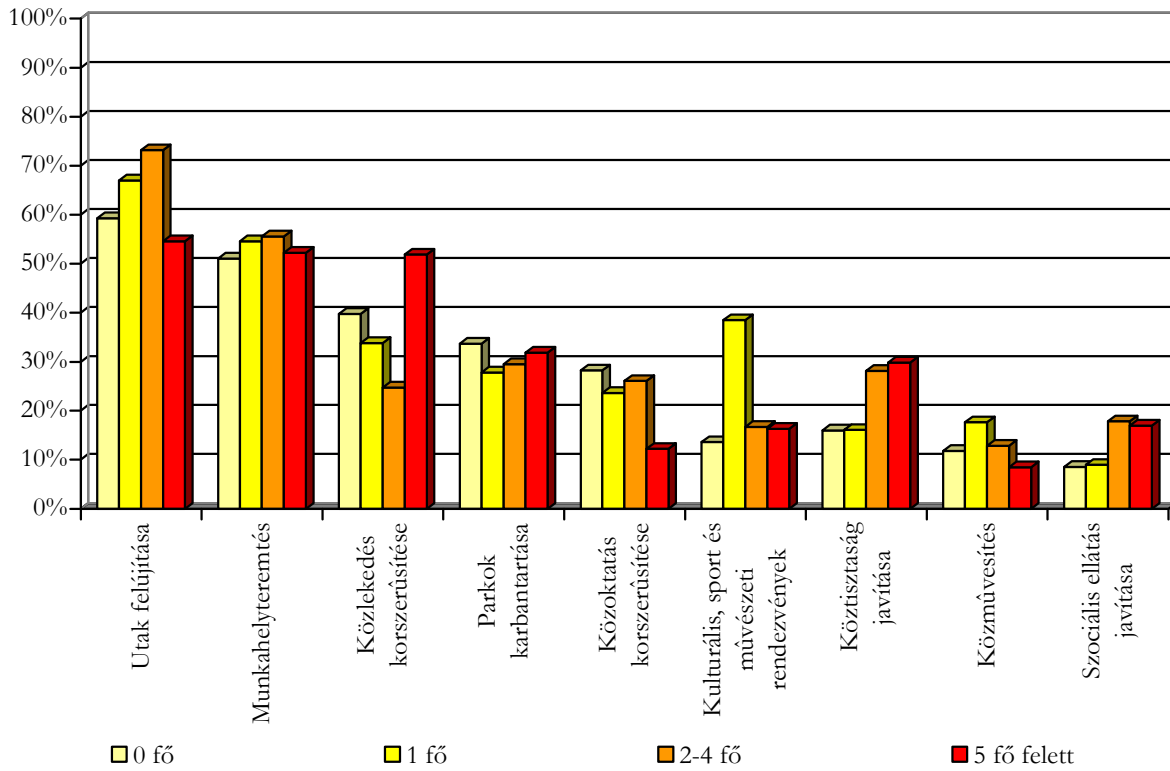
A gazdasági ciklusprogram összeállításakor vázaltszerűen tekintsük át, mely területeket javasolt hogy érintse a program, meghatározva az önkormányzat következő ciklusához irányt mutató aktuális középtávú célokat, elképzeléseket:

1. Munkahelyteremtés, foglalkoztatottság
2. Helyi gazdaság, befektetés ösztönzés
3. Kommunális feladatok (benne: utak, közművek, közlekedés stb)
4. Lakáshelyzet, bérlakásépítések, panelprogram, lakótelepek környezete
5. Szociálpolitika, családok támogatása
6. Oktatás-nevelés
7. Egészségügy, megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők
8. Településfejlesztés, városarculat, nagyberuházások, EU-projektek
9. Villamosenergia-ellátás, gázszolgáltatás, távfűtés
10. Közszolgáltatások (szemétszállítás és -ártalmatlanítás, víz és csatorna, közlekedés, stb.)
11. Adópolitika, hatósági árak
12. Kultúra, művészetek, közgyűjtemények
13. Sport
14. Civil kapcsolatok, egyházak, kisebbségek
15. Nemzetközi kapcsolatok, katasztrófavédelem, honvédelem, közbiztonság
16. Turizmus, idegenforgalom
17. Környezetvédelem
18. Önkormányzat, igazgatás, költségvetés
19. Önkormányzati kommunikáció
20. Önkormányzati informatika

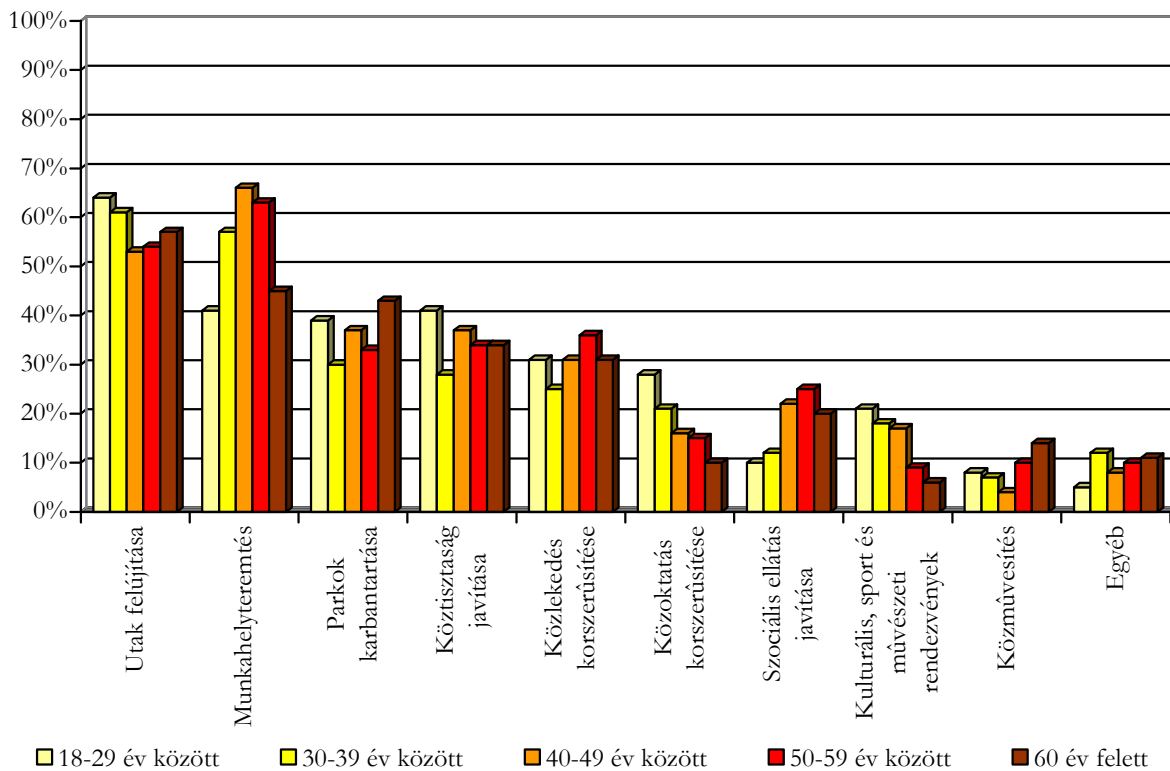
A felsorolás is jelzi, hogy a feladat egy átfogó, az önkormányzati feladatokon is túlmutató program elkészítése, amely az önkormányzati választási ciklus idejére kijelöli az önkormányzati munka, benne az éves költségvetések mozgásterét, fő irányait.

Egy jó gazdasági program készítésének első lépése egy alapos, széles körű diagnózis, helyzetértékelés és elemzés. Gödöllő Város gazdasági programjának elkészítéséhez mindenképp szükséges figyelembe venni a lakosság és a vállalati felmérés eredményeit, amelyek a következők voltak:

1. ÁBRA FONTOSNAK TARTOTT INTÉZKEDÉSEK MEGHATÁROZÁSA GÖDÖLLŐ VÁROSÁBAN A HELYI VÁLLALATOK VÉLEMÉNYE SZERINT

2. ÁBRA FONTOSNAK TARTOTT INTÉZKEDÉSEK MEGHATÁROZÁSA GÖDÖLLŐ VÁROSÁBAN A HELYI LAKOSSÁG VÉLEMÉNYE SZERINT

Az eredményekből egyértelműen látszik, hogy mind a lakosság mind pedig a vállalatok a legfontosabb feladatoknak az utak felújítást és a munkahelyteremtést tartják. A gazdasági program összeállításában érdemes lehet erre a két területre a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A megkérdezettek fontosnak tartják továbbá a parkok karbantartását, a köztisztaság javítását és a közoktatás korszerűsítését. Ezekre a területekre vonatkozó javaslataink a dokumentum korábbi fejezetében kerültek kifejtésre.

Ahhoz azonban, hogy a célokat helyesen, kellő megalapozottsággal határozhassuk meg, ismerni kell a pénzügyi lehetőségek várható alakulását. Ez pedig azt jelenti, hogy meg kell becsülni az elkövetkező négy év költségvetési bevételeit és kiadásait.

Ez úgy valósítható meg, hogy gazdasági program tervezésekor minden esetben a hosszú távú terveket kell alapnak tekinteni. Amennyiben szükség mutatkozik a korábban rögzített céloktól való eltérésre, abban az esetben a gazdasági program kidolgozásával párhuzamosan gondoskodni kell a hosszú távú terv konzisztens módosításáról is.

Láthatjuk, hogy a gazdasági program szinte az összes önkormányzati feladatot magába foglalja, így a tervezéskor minden bizottságot be kell vonni, és megjegyzéseiket véleményüket alaposan át kell gondolni és figyelembe kell venni, hiszen ez program fogja meghatározni a város főbb stratégiát, jövőképét.

3.2. Szakpolitikai prioritások költségvetés tervezés során történő érvényesítéséhez kapcsolódó protokollok

3.2.1. Oktatás politika

Általában a költségvetési koncepció elkészítésekor már az oktatási intézmények leadják önkormányzatok felé személyi és dologi igényeiket. Az oktatási bizottság megtárgyalja az oktatási intézmények igényeit. Amennyiben támogathatónak ítéli, azt határozatában fogadja el, majd a pénzügyi bizottság elé kerül, amely véleményezi a javaslatot, mely így megy be a képviselő-testület elé. Képviselő-testületnek joga van felülbírálni a pénzügyi bizottság javaslatát. A képviselő-testület amennyiben támogatja, úgy bekerül a költségvetési koncepcióba.

Már a koncepció elkészítésekor minden hatékony megoldás kidolgozásra kerülhet. Dönthet úgy a testület, hogy megbízza az oktatási bizottságot az oktatási intézmények hatékony költség csökkentésére vonatkozó javaslatok kidolgozásánál ezt már figyelembe tudják venni.

A koncepciót novemberben fogadja el a képviselő-testület és akkor még nem tudja senki megmondani milyen lesz az oktatási intézmények állami normatívája.

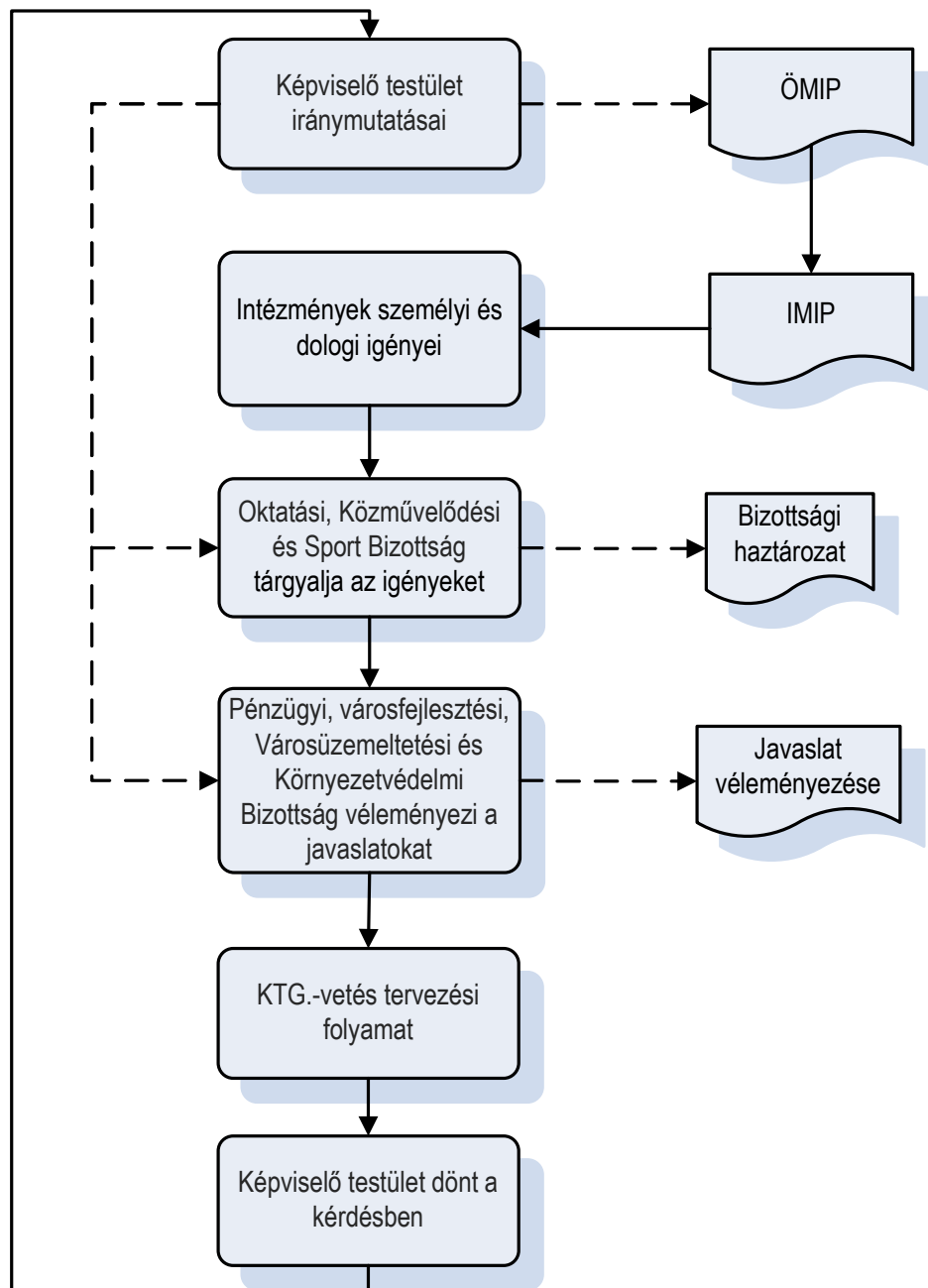
Az önkormányzat költségvetés benyújtási határideje február 15. Itt már az oktatás politika teljes egészében kell, hogy érvényesüljön.

Oktatási intézményt összevonni, megszüntetni évközben nem lehet így már akkor fel kell készülni az oktatási intézmény rendszer módosítására. Ha a képviselő-testület módosítás mellett dönt, akkor oktatási szakértővel kell véleményeztetni döntése előtt. Továbbá alapító okiratot kell módosítani, döntésével egyidejűleg.

A költségvetési koncepció elkészítésékor az oktatással foglalkozó bizottság képviseli az oktatás politikát, még a pénzügyi bizottság a fiskális politikáért felel.

Az oktatással foglalkozó bizottságnak az a feladata, hogy jó színvonalú oktatási intézményei legyenek, míg a pénzügyi bizottságnak az olcsóság a szempont. A költségvetés megtárgyalásakor az oktatási intézmények benyújtják saját költségvetéseiket részletesen. Ebből kalkulálható, hogy mennyit fed le az állami normatíva az oktatásra, a napközire, az étkeztetésre, és minden olyan dologra, amit előre lehet látni. A személyi és dologi kiadásai legapróbb részletig bele kell, hogy kerüljön a költségvetéseikbe. Az a bizottság melynek hatáskörébe

tartozik az oktatása úgy tárgyalja, hogy azon az oktatási intézményvezető és gazdasági vezető is részt vesznek. Itt a bizottság részletesen megtárgyalja és javaslatot tehet bizonyos módosításokra. A módosításokkal elfogadott költségvetés megy pénzügyi bizottság elé, mely még mindig módosításokat eszközölhet az intézményi költségvetésen.

A képviselő-testületi ülésen a bizottságok vezetői elmondják érveiket és ellenérveiket majd ezek alapján születik döntés. A döntéssel az intézmény költségvetése elfogadottnak tekinthető.

Dönthet úgy a képviselő-testület, hogy elfogadja, de még fogja tárgyalni, mert jogában áll költségvetési rendeletét bármikor módosítani.

Évközben bármikor dönthet még úgy a testület, hogy az intézmény költségvetésében összeget zárol vagy elvon.

Az oktatás politikába beletartozik még a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, nevelésének támogatása, beleértve az önkormányzat által kiírt pályázatokat, vagy az önkormányzat oktatással kapcsolatos pályázatait.

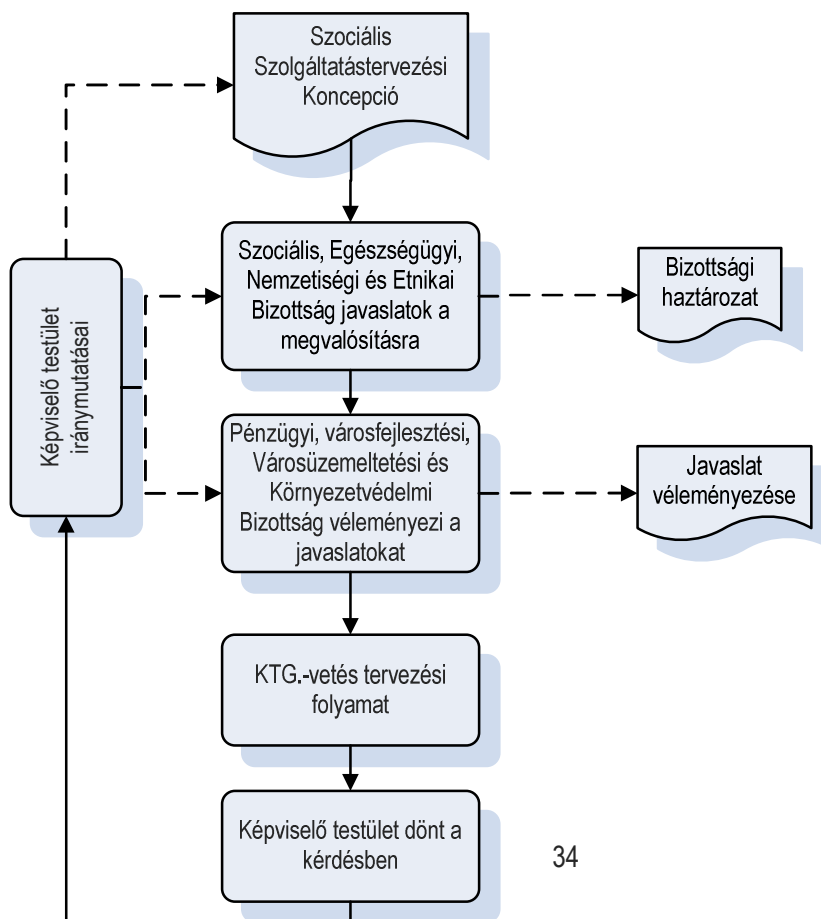
Ez is úgy működik, hogy az oktatással kapcsolatos bizottság javasolja pályázati alap létrehozását vagy az önkormányzat alapfokú oktatással kapcsolatos pályázaton való indulást. A pénzügyi bizottság megtárgyalja és az önkormányzat képviselő-testülete pedig dönt a bizottságok javaslata alapján. Itt is joga van bármelyik bizottság döntését figyelembe venni vagy javaslatát figyelmen kívül hagyni.

Általában a koncepció tervezésekor nem lehet konkrétan meghatározni az olyan pályázatokat amelyek nem az önkormányzat ír ki, így csak egy keretösszeget javasolhatnak a bizottságok.

A költségvetésben is csak egy keretösszeget határoznak meg, mert nem lehet tudni mennyi pályázat lesz és milyen összegre van szükség. Nem tudni azt sem, hogy az állam milyen önrészt kér a pályázó önkormányzattól.

3.2.2. Szociális politika

A szociális bizottság koncepció elkészítésekor megnézi mire van a településnek szüksége és javaslatot tesz ezek felvállalására. Nagyon sok olyan támogatás van, amely kötelező és az állam bizonyos összeget biztosít is rá az

önkormányzatnak csak bizonyos százalékot kell hozzátenni.

Ezt csak nagyságrendekben lehet tervezni, mert nem tudják előre ezek számát sőt a költségvetésben sem lehet pontos adatokkal számolni.

Vannak benne olyan összegek melyeket teljes egészében az állam ad és az önkormányzat csak pénzelosztó szerepet tölt be (pl.: a mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása). A jogszabály meghatározza kinek jár és az önkormányzat egyben megigényli a pénzt és továbbadja a jogszabályban meghatározott összeg szerint a személyeknek.

Van olyan támogatási forma, amelyben van normatív és méltányossági támogatás például a közgyógyászati ellátás. Van akinek jogszabály alapján jár, de van olyan akinek önkormányzati rendelet alapján jövedelem és gyógyszer költség alapján ítélik meg ezt a támogatás. Itt a normatív támogatás az állam közvetlenül a TB-nek utalja, míg az önkormányzatit az önkormányzatnak kell állni.

Az átmeneti segély egy keretösszeg, melyet a bizottság vagy a polgármester használhat fel. Rendeletben kell szabályozni, hogy kinek adható ebből a keretből. A koncepcióban a szociális ügyekkel foglalkozó bizottság kér egy keretösszeget, mely tovább kerül a pénzügyi bizottság elé. Majd a képviselő-testület dönt a bizottságok javaslata alapján.

Továbbá fixen tudja tervezni intézményei fenntartását. Van olyan intézmény amely a település számára kötelező a jogszabály erejénél fogva. Van olyan, amelyre településen szükség van. Kétezer fő lakosság szám felett kötelező létrehozni a Szociális Kerekasztalt, mely véleményformáló lehet a képviselő-testület számára.

A költségvetési koncepció elkészítéskor még nem lehet látni a szociális intézmények bevételi és kiadási oldalait, de a szociális bizottság javaslatot tesz az intézmény létrehozására, tovább működtetésére vagy megszüntetésére.

A pénzügyi bizottság megvizsgálja az adott intézmény szükségességét és létjogosultságát, majd javaslatot tesz a képviselő-testület felé az intézmény működtetésével kapcsolatban.

A Magyar Köztársaság Költségvetési törvényének elfogadása és kihirdetése után már lehet látni a szociális intézmény állami normatíváit és lehet számolni a jogszabályok által engedélyezett térítési díjakkal. Továbbá meg lehet tervezni az intézmény személyi és dologi kiadásait. Minden intézmény meghatározott maximális létszámmal működhet.

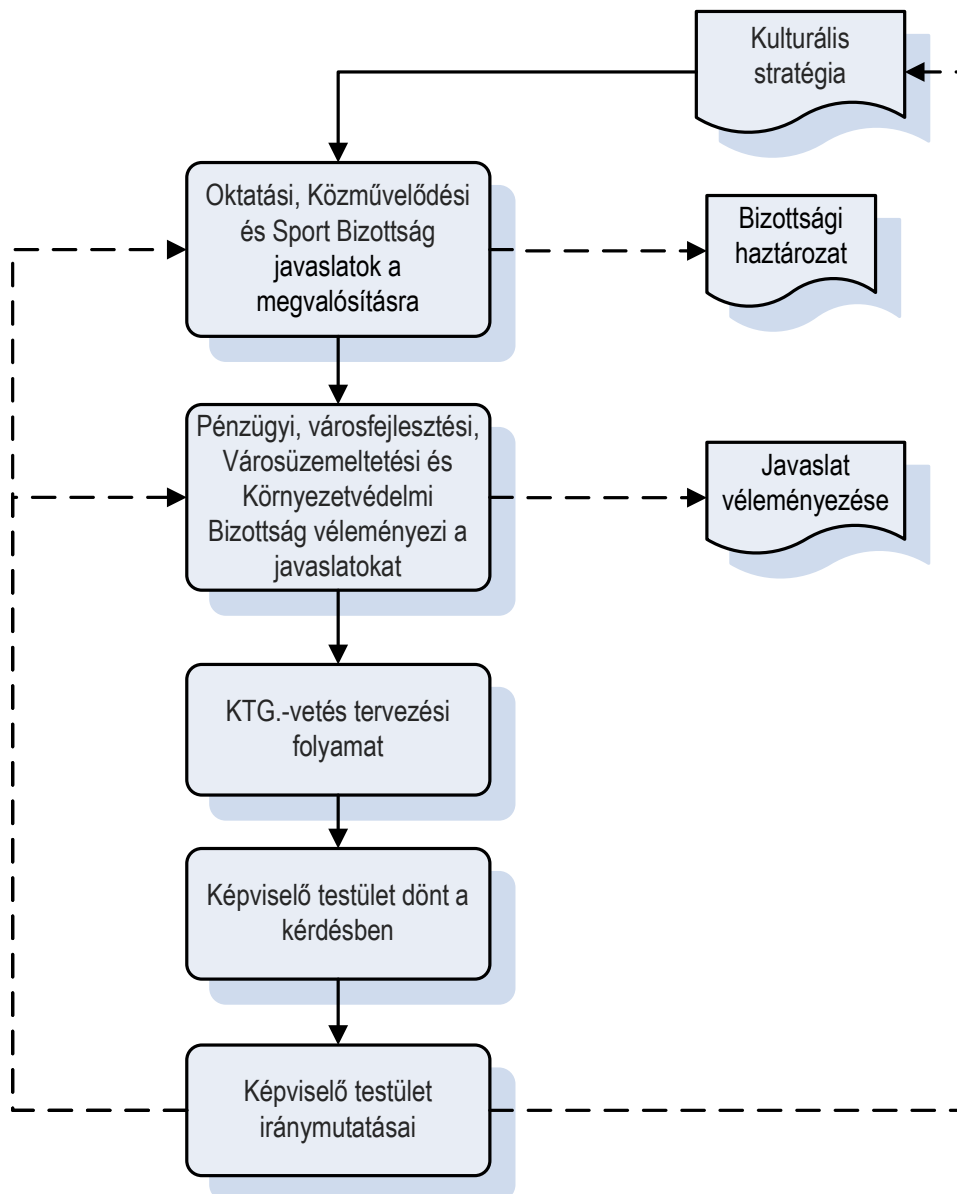
A szociális ügyekkel kapcsolatos bizottságnak minden intézmény működése fontos, mert ezt a politikát kell támogatnia. A pénzügyi bizottság nézi, hogy kötelező-e az adott intézmény, mennyi a bevétele, kiadása és milyen igény van rá a településen.

A képviselő-testületé a döntés joga az intézménnyel kapcsolatban. Neki van jogosultsága például az intézmény létszámát meghatározni.

3.2.3. Kulturális politika

A költségvetési koncepció elkészítésekor a kulturális ügyekkel foglalkozó bizottság javaslatot tesz kulturális kiadásokra, amennyiben an kultúrház, művelődési ház, könyvtár, múzeum, ennek működésére és fenntartására esetleg felújítására.

Továbbá kér egy bizonyos összeget a kulturális programokra. Itt már a visszatérő kulturális programokra konkrét összeget kérnek, mivel ezek volumene ismert, míg keret kerül kijelölésre a még nem ismert események finanszírozására. A javaslat a pénzügyi bizottság elé kerül, mely megtárgyalja a másik bizottság javaslatát. A két

bizottság javaslata kerül be a képviselő-testület elé aki dönt a kérdésben.

Az önkormányzati költségvetés elkészítésekor a kulturális ügyekkel foglalkozó bizottság újra napirendre tűzi a koncepcióját és általában kis módosításokkal kerül a pénzügyi bizottság elé. A pénzügyi bizottság tételesen megvizsgálja a programokat és azokra kért összeget majd javaslatot tesz a képviselő-testületnek elfogadására.

Érvek a kulturális programok és kiadások mellett a bizottság részéről:

Kell a település lakosságának a szórakozás, több éven keresztül volt már szinte hagyomány, így ismerhetik meg a települést mások. Sokak szerint ezzel is fejlődik az adott település közösségi szinten.

A pénzügyi bizottság érvei a kulturális programok és kiadások ellen:

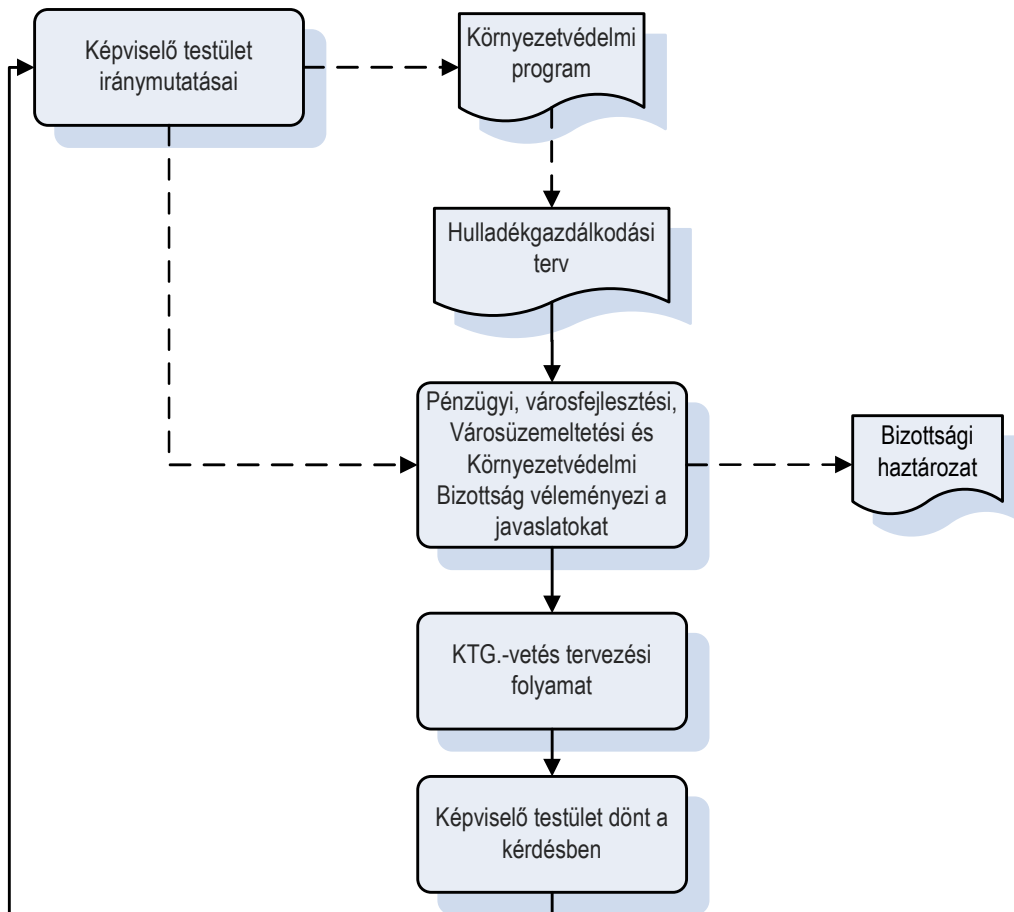
Nincs rá fedezet, és drágák. Másra kell a pénz, ami látható és nem olyanra, amit elfelejthetnek az emberek.

Sajnos az önkormányzatok a gazdasági válság hatására egyre kevesebb támogatót tudnak szerezni a kulturális rendezvényeik támogatásához, így a kultúra prioritása alacsony.

3.2.4. Környezetvédelmi politika

A környezetvédelemmel foglalkozó bizottságnak a település fekvése és adottságait figyelembe véve kell törekedni a település környezetének megóvására.

Sajnos sokak szerint a település fejlődésével együtt jár a környezeti ártalom növekedése, de ez nem szabad, hogy így legyen.

A környezetvédelemmel foglalkozó bizottságnak kell foglalkozni a településrendezéssel, mert ez által hatékonyabban tudja érvényesíteni politikáját.

Általában ez a bizottság tesz javaslatot a hulladékkezeléssel kapcsolatos dolgokra.

Itt a bizottság a költségvetési koncepció elkészítésekor a környezetvédelmi kiadásokra kér egy keretösszeget, mely pénzügyi bizottság véleménye után kerül a képviselő-testület elé.

Az önkormányzat költségvetésének elfogadása is ilyen formán történik.

A bizottság érve:

Meg kell szüntetni az illegális szemétkerakókat, meg kell tisztítani a hulladéktól az élővizeket és az erdőket parkokat. Továbbá az átmenő gépjármű forgalmat a településen meg kell szüntetni.

A pénzügyi bizottság érvei:

Megtisztítottuk tavaly is az élő vizeinket, erdőinket, parkjainkat ennek ellenére továbbra is hulladékkal szennyezik ezeket a területeket.

Az önkormányzatnak nincs felhasználható forrása az elkerülhető út megépítésére és az állam sem biztosít hozzá támogatást.

Van amikor megfordul a bizottságok szerepe:

Például ha a településen valamilyen hulladéklerakót akarnak létrehozni, vagy környezetre ártalmas tevékenységet kívánnak folytatni.

A pénzügyi bizottság érve:

Iparűzési adót fizet, csökken a munkanélküliség a településen ez által nő a foglalkoztatottság.

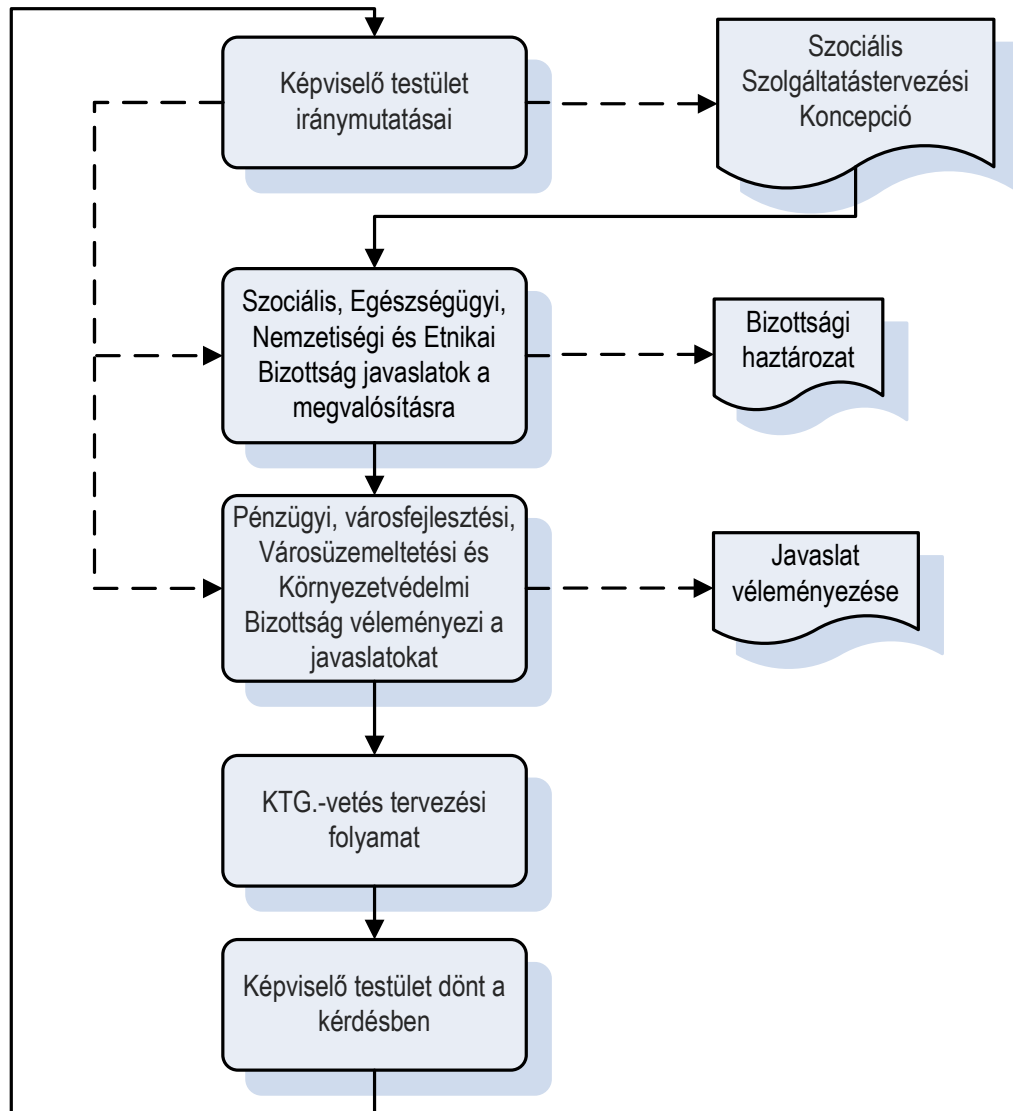
A környezetvédelmi bizottság ellenérvei:

Szennyezi a környezetet, mert füstöt bocsát ki. Megnő a gépjármű forgalom. Tönkreteszik a tájat.

Általában ezt a problémát a bizottságok között nem a képviselő-testület oldja meg, hanem népszavazást írnak ki az adott településen.

3.2.5. Egészségügy politika

Mint minden költségvetési koncepciónál itt is az egészségüggyel kapcsolatos bizottság az igényének alapján konkrét összegekkel tervez vagy a várható költségek tekintetében kér költségvetési támogatást az egészségpolitikához. A pénzügyi bizottság véleménye után kerül a költségvetési koncepció a képviselő-testület elé. Az önkormányzat költségvetésének elfogadásához már rögzösebb út vezet, mert a koncepció csak egy

iránymutatást, javaslatot tartalmaz a költségvetés elfogadásához.

Az egészségüggyel foglalkozó bizottság az alábbi témakörökben illetékes:

Védőnői szolgálat amely felöleli a személyi és dologi kiadásokat. Igaz, hogy a védőnők bérét átadott pénzeszközként megkapja az önkormányzat a TB-től, de a dologit ő állja. Itt nem sok teendő maximum a pénzügyi bizottság javasolhatja a körzetek csökkentését a gyermek létszám csökkenése miatt.

Mások a házi orvosi ellátás, amely kötelező önkormányzati feladat. A településen a házi orvos vagy közalkalmazott vagy praxis joga van.

A költségvetés elkészítésekor az egészséggel foglalkozó bizottsági ülésen az orvosok illetve az egészségügyi szakértők vesznek részt, a bizottság kültagjaként. Ezeken a bizottsági üléseken az támogatást kérik eszközbeszerzésre, támogatást az épület felújítására, a saját tulajdonúknál pedig a fenntartásra.

A bizottság tételes összegekre tesz javaslatot az egészség megőrzéssel, szűrővizsgálatokkal, épület felújítással és fenntartással kapcsolatban.

A konkrét feladatra és összegre bontott javaslatok kerülnek be a pénzügyi bizottság elé, majd úgy képviselő-testület elé.

Általában az egészségügyi lobbij jól működik, mert a képviselő-testületekben ott ülnek az orvosok és a többi testületi tag sem mer ellene szavazni, mert orvosra előbb vagy utóbb, de mindenkinek szüksége lesz.

Továbbá az orvos hiány miatt egyre jobban kénytelen támogatni az orvosokat és erről nem is nagyon vitáznak bizottságaik.

Lehet még szakellátás a településen, továbbá gyermekorvos, fogorvos ezek is általában olyan támogatást kapnak, mint az alap ellátásban részt vevő házi orvosok.

Nagyobb települések kórházakat is üzemeltetnek ott már nagy viták vannak az üzemeltetéssel kapcsolatban. A lakosságnak szüksége van az egészségügyi ellátás ezen formájára is, így ezen sem vitáznak a bizottságok.

Fontos még az ügyeleti ellátás támogatása, amit általában a bizottságok ellenszavazat nélkül fogadnak el. Ezeknek ellátását általában gazdasági társaságok végzik. Itt az önkormányzatok még megfelelő gépjárművet is biztosítanak, hogy zavartalan legyen az ügyeleti ellátás. Ezen a gépjárművek beszerzésére pályázati lehetőség van, így csak az önrészt kell állni amelyet a pénzügyi bizottság is jobban támogat.

3.2.6. Ifjúság politika

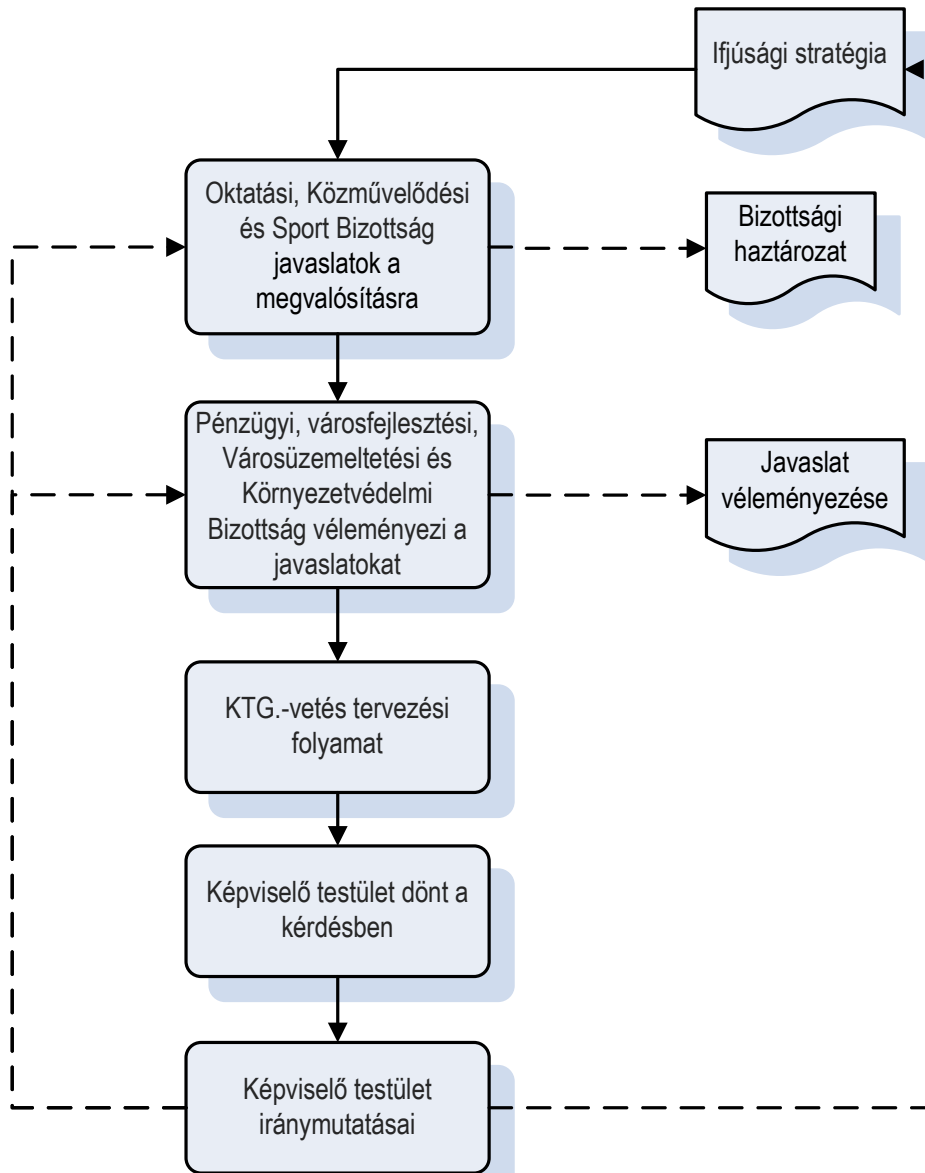
Fontos a költségvetési koncepció elkészítésekor előirányzati összegeket rendelni az ifjúsági politika megvalósításához.

El kell fogadni a képviselő-testületnek és be kell építeni az Arany János Tehetséggondozó támogatásokat, melyet 5 éven keresztül havi 5.000,-Ft-tal kell majd adnia a támogatott középiskolás gyermekeknek. Továbbá a költségvetési koncepció elkészítése előtt a BURSA Hungarica pályázat önkormányzati támogatásáról is dönteni kell.

Ezekre támogatásokra az ifjúsággal kapcsolatos bizottság tesz javaslatot majd a pénzügyi bizottság javaslata után kerül a képviselő-testület elé.

Továbbá az oktatási bizottság javaslatot tesz egy keretösszeg megállapítására, amivel támogatja az önkormányzat nappali képzésben résztvevő, közép- és felsőfokú tanulmányokat végző diákok tanév kezdetét, amelyről a

pénzügyi bizottság jóváhagyása után a képviselő-testület dönt.

Az önkormányzat támogathat ifjúsági szervezeteket, épületet biztosíthat ifjúsági kluboknak rendezvényeknek. Ezekre az ifjúsággal foglalkozó bizottság tesz javaslatot, ami ezután a pénzügyi bizottság elé kerül. A képviselő-testület a bizottságok javaslatát figyelembe véve dönt.

Érvek az ifjúsági politika mellett: Ha a település területén az ifjúsági érdeklődési körét érintő programokat, szórakozási lehetőségeket biztosítunk számukra, akkor kisebb az esély arra, hogy drogot fogyasztanak, alkoholizálnak.

Ellenérv: Nincs rá állami normatíva és forrást csak pályázat útján tudnak biztosítani, ami ismételt költségekkel jár. Másik, hogy tönkretesznek mindent a fiatalok nem vigyáznak semmire.